

Kauhavan ympäristölautakunnalle

Salo-Ylikoski Wind Oy

8.7.2024

Vastine Salo-Ylikosken tuulivoimaloiden rakennuslupien oikaisuvaatimukseen

Yleistä

Salo-Ylikoski Wind Oy suunnittelee Salo-Ylikosken tuulivoimahanketta Kauhavalle. Hankkeelle on laadittu osayleiskaava, joka on hyväksytty Kauhavan kaupunginvaltuustossa 18.6.2018 ja saanut lainvoiman 14.1.2021.

Kauhavan poikkeamislupatoimikunta on 4.6.2024 myöntänyt hankkeelle MRL:n 23 luvun mukaiset poikkeamisluvat kaikkien tuulivoimaloiden enimmäiskorkeuden (maanpinnan tasosta) nostamiseksi 217 metristä 240 metriin sekä tuulivoimalan SAL.1060 (kaavan voimala 6) osalta haettavalla roottorin maksimikoolla (180 m) pyyhkäisyalan ulottumisesta tv-alueen ulkopuolelle n. 11 metrillä tv-alueen itä laidalla.

Lisäksi Kauhavan rakennustarkastaja on 20.6.2024 myöntänyt Salo-Ylikoski Wind Oy:lle poikkeamislupahakemuksen mukaiset rakennusluvut seitsemälle (7) kokonaiskorkeudeltaan 240 m tuulivoimalalle. Rakennuslupapäätöksistä on tehty 2.7.2024 päivätty oikaisuvaatimus Kauhavan ympäristölautakunnalle. Salo-Ylikoski Wind Oy antaa vastineensa oikaisuvaatimukseen alla.

1. YVA-menettelyn vaihtoehto VE1 ei ole toteuttamiskelpoinen

Oikaisuvaatimuksen mukaan Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueidenkäyttö- ja pohjavesiryhmä on todennut, että YVA-menettelyssä tutkituista vaihtoehtoista ainoastaan hankevaihtoehto VE0 olisi toteuttamiskelpoinen. Lisäksi yhteysviranomaisen on yhtynyt edellä esitettyyn.

Vastine:

Poikkeaminen osayleiskaavasta on käsitelty erillisessä poikkeamislupamenettelyssä ja oikaisuvaatimuksen kohteena olevat rakennusluvut on myönnetty poikkeamislupien mukaisesti. Salo Ylikoski Wind Oy toteaa kuitenkin, että MRL 171 §:n mukaan kunnalla on harkintavalta poikkeamisen myöntämisestä. MRL 171 §:n 2 momentin mukaan poikkeamista ei saa myöntää, jos se 1) aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle; 2) vaikeuttaa luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista; 3) vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista; tai 4) johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. Salo-Ylikoski Wind Oy:n näkemyksen mukaan hakemuksen mukainen poikkeaminen ei ole ristiriidassa MRL 171 §:n 2 momentin kanssa.

Poikkeamisen vaikutuksia on tarkasteltu laajasti YVA:n vaihtoehtovertailuissa sekä poikkeamis- ja rakennuslupahakemusten yhteydessä valmistelluissa vaikutuksia käsittelevissä liitteissä. Vaikutusarviointien perusteella poikkeaminen ei merkittävästi muuta Salo-Ylikosken hankkeesta aiheutuvia ympäristövaikutuksia verrattuna osayleiskaavan hankesuunnitelman mukaisiin ympäristövaikutuksiin.

Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätöksessä KHO:2023:124 ei pidetty kokonaiskorkeuden nostoa 210 metristä 230 metriin (erotus 20 metriä, 9,5 %) merkittävänä. Tässä tapauksessa kyse on samansuuruisesta korotuksesta, ja kokonaiskorkeuden nostamisen kaavan mukaisesta 217 metristä 240 metriin (erotus 23 metriä ja 10,6 %) ja kokonaistehon nostosta aiheutuvien ympäristövaikutusten ei laaditun YVA-selostuksen ja tässä vastineessa esille tuotujen seikkojen perusteella katsota olennaisesti eroavan niistä vaikutuksista, joita osayleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakentamisesta on kaavaa

laadittaessa arvioitu aiheutuvan. Siten poikkeamispäätöksen mukaisen hankkeen ei voida katsoa johtavan vaikutuksiltaan sellaiseen rakentamiseen, joka edellyttäisi uutta kaavallista tarkastelua.

Salon Ylikoski Wind Oy:n näkemyksen mukaan rakennuslupapäätösten mukainen vaihtoehto VE1 on toteuttamiskelpoinen ja menettelyn voidaan katsoa myös olevan linjassa aikaisemman vastaavaa maankäyttöä koskevan oikeuskäytännön kanssa.

2. Yhteysviranomaisen perustellun päätelmän huomioiminen

Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että ympäristövaikutusten arviointi ja yhteysviranomaisen siitä antama perusteltu päätelmä on huomioitava asianmukaisesti päätöksenteossa (5.5.2017/252 Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä §25 ja §26).

Vastine:

ELY-keskuksen perusteltu päätelmä ja siinä esiin tuodut puutteet on huomioitu kattavasti poikkeamishakemuksen liitteessä "Kauhavan Salon Ylikosken tuulivoimahanke, ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta annetun perustellun päätelmän huomioiminen (Ramboll, 6.3.2024)". Kauhavan kaupunki on ottanut kyseisen raportin huomioon poikkeamis- ja rakennuslupia käsitellessään.

3. Poikkeamisluvan lainvoimaisuus

Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että rakennuslupien myöntämisen perusteena käytetty poikkeamislupa (Kauhavan kaupungin poikkeamislupatoimikunnan päätös 4.6.2024 Salon Ylikoski Wind Oy:lle §9) ei ole lainvoimainen.

Vastine:

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 89 §:n mukaan rakennuslupa voidaan myöntää lainvoimaa vailla olevan poikkeamispäätöksen perusteella. Rakennusluvassa on määrätty, että rakentamista ei voida aloittaa ennen poikkeamislupapäätöksen lainvoimaistumista.

4. Poikkeamisluvan myöntämisen edellytykset

Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että poikkeamisluvan myöntämiselle ei ole edellytyksiä. Hanketoimijan taloudellista etua ei voida pitää Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, MRL) 171 §:n 1 momentin mukaisena erityisenä syynä poikkeamisluvan myöntämiselle. Haetut rakennusluvut ovat kaavan vastaisia ja niiden myöntäminen poikkeamisluvalla loukkaisi merkittävästi naapurien oikeuksia.

Vastine:

Poikkeaminen osayleiskaavasta on käsitelty erillisessä poikkeamislupamenettelyssä ja oikaisuvaatimuksen kohteena olevat rakennusluvut on myönnetty poikkeamislupien mukaisesti.

Kts. tämän vastineen kohdasta 1 poikkeamisen perustelut.

5. Osayleiskaavan määräys voimalatyypin liittyen

Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että poikkeamislupa poikkeaa merkittävästi osayleiskaavan määräyksestä, jonka mukaan rakennuslupa voidaan myöntää suoraan yleiskaavan perusteella voimalatyypille, joka on kaavoitusprosessin aikana tarkastelussa ollut voimalavaihtoehto tai vaikutuksiltaan kyseistä voimalatyyppiä vastaava tai vaikutukseltaan vähäisempi sekä tuulivoimalapuistokokonaisuudelle, jonka tuulivoimaloiden yhteisvaikutukset melun sekä muiden vaikutusten osalta eivät ylitä kaavaratkaisun perusteena olevien mallinnusten ja selvitysten raja-arvoja.

Vastine:

Poikkeaminen osayleiskaavasta on käsitelty erillisessä poikkeamislupamenettelyssä ja oikaisuvaatimuksen kohteena olevat rakennusluvut on myönnetty poikkeamislupien mukaisesti. Kts. tämän vastineen kohdasta 1 poikkeamisen perustelut.

Poikkeamisluvassa on myönnetty poikkeama voimalamallia koskevasta määräyksestä, koska voimalamalli poikkeaa kaavan mukaisissa selvityksissä käytetystä voimalamallista. Poikkeamisen vaikutuksia on tarkasteltu laajasti YVA:n vaihtoehtovertailuissa sekä poikkeamis- ja rakennuslupahakemusten yhteydessä valmistelluissa vaikutuksia käsittelevissä liitteissä. Vaikutusarviointien perusteella poikkeaminen ei merkittävästi muuta Salo-Ylikosken hankkeesta aiheutuvia ympäristövaikutuksia verrattuna osayleiskaavan hankesuunnitelman mukaisiin ympäristövaikutuksiin.

6. Melu- ja välkevaikutukset

Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että meluvaikutukset kasvaisivat merkittävästi ja riski kohtuuttoman melu- ja välkerasituksen syntymiseen kasvaisi.

Vastine:

Meluvaikutusalueen määrittämiseksi on tehty melumallinnus osana YVA-selvityksiä sekä rakennuslupahakemusten liitteenä. Valtioneuvosto on antanut asetuksessa 1107/2015 tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvot. Ohjearvot on annettu absoluuttisina lukuarvoina, joissa ei huomioida taustamelua. Asetusta sovelletaan ulkomelun osalta maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa maankäytön ja rakentamisen suunnittelussa, lupamenettelyissä ja valvonnassa sekä ympäristönsuojelulain mukaisessa lupamenettelyssä ja valvonnassa. Sisämelutasoista säädetään terveydensuojelulaisissa (763/1994) ja sen nojalla annetuissa säännöksissä. Asetuksen mukaan ulkomelutaso ei saa ylittää asuin- tai lomarakennuksilla ulkomelutason ohjearvoa 40 dB.

Meluvaikutukset on mallinnettu enimmäisperiaatteella ja melupäästöön on lisätty Ympäristöministeriön mallinnusohjeen mukaisen 2 dB:n lisäksi ylimääräinen 1 dB korjaus lisäämään arvioinnin varmuusmarginaalia. Mallinuksissa on huomioitu myös toiminnassa oleva Tuuliveikkojen Isonnevan voimala. Rakennusluvassa on lisäksi määrätty, että Valtioneuvoston asetuksen 1107/2015 ja Asumisterveysasetuksen 545/2015 mukaisia raja-arvoja ei saa ylittää. Rakennuslupahakemuksen liitteenä olevan mallinnuksen (Ramboll, 2.2.2024) mukaan kaikki lähialueen loma- ja asuinrakennukset jäävät valtioneuvoston asetuksen mukaisen ohjearvon 40 dB melualueen ulkopuolelle.

Suomessa ei ole lainsäädännöllisiä raja-arvoja välkevaikutukselle, mutta alan yleisenä käytäntönä ja suosituksena on käyttää verrokkimaiden, useimmiten Ruotsin, 8 tunnin vuotuisia tai 30 minuutin päiväkohtaisia välkkeen raja-arvoja. Rakennuslupapäätöksiin liitetyn välkemallinnuksen (Ramboll, 13.2.2024) mukaan välkevaikutukset alittavat 8 tunnin vuotuisen ja 30 minuutin päiväkohtaisen ohjearvon kaikkien lähialueen asuin- tai vapaa-ajan rakennusten kohdalla. Välkevaikutukset on mallinnettu enimmäisperiaatteella, mikä tarkoittaa, että roottorin halkaisijana on käytetty suurinta mahdollista 180 metrin roottoria ja mallinnus on tehty olettaen, että voimalan ja altistuvan rakennuksen välissä ei ole lainkaan puustoa.

Salon Ylikoski Wind Oy:n näkemyksen mukaan riskiä kohtuuttoman melu- ja välkerasituksen syntymiseen ei ole, koska sekä melun että välkkeen osalta noudatetaan voimassa olevia lainsäädännön tai alan käytäntöjen mukaisia raja-arvoja.

7. Yhteisvaikutukset muiden lähialueelle suunniteltujen tuulivoima-alueiden kanssa

Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että Salo-Ylikosken tuulivoima-alueen ja muiden lähialueelle suunniteltujen tuulivoima-alueiden yhteisvaikutukset tulisi tutkia varsinkin, jos voimaloiden koko ja meluvaikutukset kasvaisivat poikkeuslupahakemuksessa esitetyn mukaisiksi. Yhteisvaikutusten arviointien puutteisiin puututtiin myös YVA selvityksessä.

Vastine:

Yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa on selvitetty YVA-selostuksen luvussa 13. Selvitysten mukaan yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa ovat vähäiset, johtuen erityisesti hankkeiden välisestä suuresta etäisyydestä.

8. Perustellun päätelmän puutteet

Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että YVA selvityksessä ja siitä annetussa perustellussa päätelmässä todettiin useita puutteita selvityksissä, ja että suuri osa niistä ei ole ajantasaisia.

Vastine:

Yhteisviranomainen toteaa perustellussa päätelmässä, että arviointiselostus täyttää YVA-lain (252/2017) 19 §:ssä ja YVA-asetuksen (277/2017) 4 §:ssä arviointiselostukselle säädetyt sisältövaatimukset. Yhteisviranomaisen perusteltu päätelmä on huomioitu poikkeamis- ja rakennuslupaprosesseissa. Yhteisviranomaisen nostamat puutteet ja niiden huomiointi hankkeen jatkokäsittelyssä on kuvattu poikkeamislupahakemusten yhteydessä toimitetussa raportissa (Kauhavan Salo-Ylikosken tuulivoimahanke, ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta annetun perustellun päätelmän huomiointi (Ramboll, 6.3.2024). Kauhavan kaupunki on ottanut kyseisen raportin huomioon poikkeamis- ja rakennuslupia käsitellessään.

Lisätiedot:

Valtteri Paunonen, projektipäällikkö (lomalla 1.7 - 18.8.2024)
Salon-Ylikoski Wind Oy
+358 40 755 2186
valtteri.paunonen@ox2.com

Niklas Hokka, projektipäällikkö (tuuraaja 1.7 - 10.7 ja 8.8 - 18.8.2024)
Salon-Ylikoski Wind Oy
+358 40 505 977 125
niklas.hokka@ox2.com